

Exemplum literarum ad serenissimum Daniae et Norvegiae regem a Gallico per Germaniam legato scriptarum circa tractatus pacis

<https://hdl.handle.net/1874/19304>

112 675

EXEMPLUM LITERARUM

AD SERENISSIMUM DANIÆ ET NORVEGIÆ

REGEM

A GALlico PER GERMANIAM LEGATO
SCRIPTARUM

CIRCA

TRACTATUS
PACIS

AMSTERODAMI

clb lbc XLII.

SERENISSIME
AC POTENTISSIME
REX.

Um assiduam

Majestatis Vestrae pro
publica salute conten-
tionem & continuatos
hactenus labores exce-
perit silentium, ex quo
Viennenses ad ipsam

literæ super Tractatu præliminariu pervene-
runt, satis ex ista intermissione liquere potuit
Austriacos M.^{ti} V.^{re} non approbasse suas tricas,
qui prolixo scripto in omnes se partes versant
ut Pactionis illius Vestraeque adeo Majestatis
autoritatem detrectent. At vero Christianis-

simus Rex, ne & ipse silendo aut æquissimæ
 causæ defuisse, aut quòd adversa pars publicæ
 tranquillitati intervenerit, non ægrè admo-
 dum tulisse videretur, per me animi dolorem
 sui & constans pacis licet adhuc fugientis stu-
 dium M^{ti}. V.^{re} testatum voluit. Id sanè
 non modo Pientissimum Regem sed omnes
 bonos Christiani Orbis Principes malè habet,
 quòd tot votis expetitur tot consilij & tra-
 ctationibus præparatum de pace colloquium
 (cùm Gallix Suecixq; placitum Regiæ Ratiha-
 bitiones docuerint) solâ Domus Austriacæ
 declinatione eludatur. Nos quidem, Sere-
 nissime Domine, miris modis antehac delusi,
 Regnorum fœderatorum Legati, sensimus ho-
 stium artes, diximusq; palam (ubi illi ad con-
 cordiam propendere visi sunt) aliud nimirum
 agi, aliud simulari. Licebit mihi appellare
 memoriam M^{tis} V.^{re} atque ut puto pudenter
 quàm qui ejusdem judicium rejiciunt. Novit
 illa quantis flexibus negotium hoc impeditissi-
 mum fecerint, in id unum sedulò intenti ut
 fœderatos diducerent. Procancellarium Im-
 perij

perij Curtzium olim huc miserunt qui nos conclusioni propiores cum animadverteret, statim discessit, neq; cur id faceret ullam rationem reddidit. Curtzio Lutzovium, Lutzovio Auersbergium substituerunt. Sed mutatis personis eadem semper fabula: pro vilum duntaxat volentes, ne per varias manus erranti negotio novamq; subinde formam induenti certus aliquis modus finis-ve imponi possit. Neq; in hac suorum subrogatione quiescere: quinetiam (ut pergerent turbare) ipsis utiq; quos semel probaverant disceptandæ causæ arbitris non steterunt, & novos nunc e Domo Brunsvicensi nunc e Lauenburgica Mediatores, indecorâ V^{re}. M^{tis}. prætenitione, non semel adsciverunt. Sanè excusari verecundia eorum posset quibus forsitan religio fuit Regium nomen tot obtendere ludibrijs, nisi & ipso demum in hac postrema tractatione parum honestè usi essent, dum cujus autoritate, sententia, sapientia perfectum fuerat ut jam pateret omnibus ad concordiam via, id apud ipsam M^{tem} V^{ram} & improbant, & improbandi causas non

adferunt. Quàm decenter utrumq; ipsi viderint : Ego rem ut se habet recensebo ordine. Annus est ex quo Vestram apud Majestatem cùm per literas tum per legatos non modò animum pacis cupidissimum præ se tulerunt, verum etiam quotidie ab ea flagitabant ut initium Conventus quantum fieri posset ocissime ipsa constitueret; passim per Germaniam concitantes sinistram de Regnis opinionem, & multa de cessatione Gallorum Suecorumq; conquesti. Quis adeo impatientibus votis non crederet? Igitur M.^{tes} V.^{tes} utriusq; partis Ministros urgere, suâ nos adhortatione & autoritate impellere, in eum deniq; locum rem deducere ut spes futuri Congressus magna tum demum affulserit. Sed eam in dies labefactabant Austriaci; salvos conductus quos exhiberent, ex multis saltem aliquos habebant, nec sine vitio: Regnorum verò nullus neq; in formula quicquam desiderabatur, nam & petatum ab adversa parte titulum Christianissimus Rex studio pacis addi salvis conductibus jusserat, quos M.^{tes} Vestræ Ministris

stris legendos exscribendosq; permisi. Unde manifestò constitit non retrogredi Gallos neq; diverticula quærere, quin potius quacumq; possunt compendiosiori viâ properare ad pacem. Decrat quoq; a Rege Hispaniæ Legatus aut saltem procuratorium Mandatum: Imò pro illorum morositate satis mihi facturos profitebar, si vel autore Cardinali Infante Lutzovius negotium cum Hispanis commune susciperet. Sed nihil horum; perdidimus operam ego Hamburgi, Madriti verò & Bruxellis oratores Serenissimæ Reipublicæ Veneræ, quibus spes expediendi illius mandati injecta est centies. Idem affirmarunt Michaelis Salamancæ literæ ad ejusdem Reipublicæ in Aula Christianissima legatum non ita pridem datæ. Quid autem mirum si tam lubricos tamq; elabendi certos constringere non potuimus? nonne ipsa M.^{tas} V.^{ta} exeunte Novembri Viennam scripsit se sperare futurum ne plenipotencia Hispanica contumaciùs protraheretur? At nec dum adest, Serenissime Rex, & cum his moribus videri ambiunt pacis a-

mantis-

mantissimi, quæ quomodo cocharent nemo non sentit. Defectum tantum cæterosq; non paucos Lutzovius expleri posse ratus, proposuit sponfionem M^{ris}. V^{re}. ; mihiq; (fatendum est enim) propter rei insolentiam non nihil nutanti fecit convitia, ubiq; dictitans rationem iniri mecum nullam posse quando tam commodâ non uterer. Scilicet ille, si Deo placet, impiger, & illius Principales de concludendo negotio valde solliciti, qui sub exitum diuturnæ tractationis toties, quid requireretur, admoniti egebant adhuc fidejussore; Ego lentus, & Galli publicæ tranquillitatis ofores, quibus omnia erant in numerato. Nihilominus ne possent adversarij vel minimam suis tergiversationibus speciem juris inducere, accepi conditionem, paratus de præliminariibus pacisci modò M^{ras}. V^{ra}. (quod pollebantur) præstaret eventum. Inexpectatus, ut apparuit, consensus & liberale responsum nulli omnino usui fuit : qui rem confectam, paulò ante, & jam jam secuturos Congressus magno promiserant hiatu, elingues facti sunt, & defer-

& deferbuit ille ad pacem tantopere simulatus ardor. Sed nolim propterea grandem ijs dicam scribere, nisi quatenus obliquando rursus, & perplexa ut solent faciendo omnia, sponforem Regem paulo confidentius liti obtulerant: siquidem id in se recipere M.^{tas} V.^{ta} quo pollet magnarum rerum usu, inconsultum duxit, non sibi satis constare professa de mente consilijque contrariae partis. Tum illi (ut suis se artibus involverent) invidiam in omnes promiscue derivare, nemini parcere, & quo sanctam pacis impatientiam melius venditarent, in ipsis quoque Mediatoribus diligentiam requirere. Magnum quid loquor, at verum tamen: certe hic, Rex Serenissime, crebrius nihil iactabatur ab eorum sequacibus, quam processurum expedite negotium si ab alio interprete vel etiam nullo administraretur. Nempe extremum hoc deerat ostentationis genus, ut tale quidpiam dicere auderent. Nos intetim sociorum Regnorum Ministri, ipsis jam haud diffitentibus adversarijs, extra omnem culpae affinitatem positi, si

non spe optatæ pacis, at promoti per nos quacumque licuit optimi operis, & nostrâ & omnium conscientiam fruebamur. Ibi diu res hæsit, donec Lutzovius acceptis tandem ab Aula Viennensi mandatis ut ipse prædicabat amplissimis, novæ tractationi locum invenit. In eam nos statim ductu M.^{ti} Vte sumus ingressi, & pro innatâ sperantibus credulitate, dum varia hinc inde agitantur, mensem nobis unum frustra exiisse vix sensit. Cùm verò propius conferre pedem cœpissimus jamq; in eo essemus ut definiretur aliquid certi, Lutzovius omnes sibi vias cunctandi oclusas cernens, insalutatis nobis de repente hinc sese proripuit, dignus Curtio hac in parte successor, desideratusque est totas sex hebdomadas. Interea de pacificatione vox nulla quàm quæ Goslaræ ut quondam Pragæ seorsim cudebatur, circumveniendis fœderatis belloq; redintegrando accommoda. Nec defuere qui secessionem cum tractatione connecterent, eandemq; esse rationem utriusq; affirmarent, ne si generalis pax imminere videretur, in ea
videli-

videlicet mallerent Celsissimi Duces Brunsvico-
Lunæburgenses, ut pote dignius tutiusq; res su-
as agi. Ut ut sit, aberat quo eum tractaremus.
Vix reversus coepit in nos suo more invehi non
secus ac si ipse hîc permansisset, nos evasissemus.
Sed ubi tertio restituta est res, tertio ille vel ca-
ruit vel carere se finxit petitis dudum literis Sal-
vi conductus, famosâq; illâ Plenipotentiaâ Hispa-
niæ. Moram idcirco deprecatus Viennam se
scripturum recepit. Quid faceremus? expecta-
vimus, crebro jam usu duratis ad hujusmodi
patientiam animis. Longo exinde intervallo
protulit sui Domini mandata, quæ in auto-
grapho M.^{tas} V.^{tas} penes se asservari providè jussit,
& hæc illum sistendi se nobis pro Hispano
quoq; capacem faciebant. Exhibuit & salvos
conductus fere omnes (nam juvat aliqua sem-
per ex parte retinere arbitrium rei.) Tum
autem V.^{tas} M.^{ti} visum est Regiam expromissi-
onem accommodare negotio, & de ratihabi-
tione Tractatus qui circa præparatoria pacis
universalis cum Legato Lutzovio iniretur, ca-
veret. Poteram equidem jure optimo suspen-

sam habere tantisper conclusionem, dum aut
 Regis Catholici aut certè Fratris consensus
 tandiu promissus ederetur: poteram graves
 suspicionis causas opponere, quod nimirum
 anni unius spacio tam expeditum fuerat Au-
 striacis (modo pax cordi esset) ipsa instrumenta
 Salvorum conductuum & Plenipotentiæ Hi-
 spanicæ, quàm eorum pollicitationem huc
 transmittere. Idq; eo fecissem justius, quòd
 sciebam tunc temporis eodem artificio frustra
 haberi Serenissimi Magnæ Britannicæ Regis
 Legatum, qui, post annum & quod excurrit
 varijs modis locisq; circumductus, ne multi
 laboris fructum pro oppressis M.^{tis} V.^{re} Nepo-
 tibus ullum ferret; neve ad suos rediret alijs
 forte consilijs rem acturos, susceperant Viennæ
 partes Hispanicas; ac si præsentis ibi jampridem
 Hispanico Oratori potestas tractandi nulla nec
 esset, nec esse aliquando posset: ac si ille, non
 quàm Legatus tantum sed quàm Hispanus Regis
 sui voluntatem minus exploratam haberet
 quam Germani, quibusq; ab eodem Rege nec
 negotium in hac causa datum est, nec judi-
 cium.

eium. Quid? quod dicere veritus non erat
 se habere quidem hujus generis plenipoten-
 tiam suis permixtam chartis, sed quò pertine-
 ret non satis meminisse. Adeo sibi placent
 Austriaci, dum ejusmodi ambages consuunt
 quibus totum Orbem ludificant. Hæc me
 exempla, Serenissime Domine, totq; anteri-
 ores causæ, dubiam esse Imperialium fidem
 præsertim vero in rebus Hispanicis, & minime
 sequendam monebant. Accessione tamen
 V.^{re} M.^{tis} firmatus ostendere volui quàm libe-
 raliter quàmq; libenter in tam illustri Expro-
 missore conquiesceremus. Quod itaq; felix
 faustumq; foret, vestris auspicijs rem absolvi-
 mus: habendis Concilijs selecta sunt loca, &
 inchoandis dicta est dies, cautum deniq; qui
 Salvi conductus quâ-ve formâ hinc inde prius
 commutandi essent. Quodnam, quæso, in
 istis omnibus abominabile illud est, quod tan-
 toperè averfantur Austriaci? aut quid succen-
 sere Conventioni tam innocenti queunt? Ecce
 illam tamen irritam faciunt, quodq; omnes
 Regio M.^{tis} V.^{re} consilio, M.^{tis} V.^{re} Divino ge-

stum ferebat, id datis ad eandem confidentissimè literis subvertere & tantum non exprobrare haud dubitant. At Legato Gallico defuit Plenipotencia, nam ita scribunt: & ipsemet fassus est se absq; mandato convenisse. Næ illos potius defecit consilium qui ad has nugas confugiunt, cùm ego & eorum & M.^{tie} V.^{tie} Ministris sapius ediderim factam mihi a Christianissimo Rege potestatem de Præliminaribus deq; ipsa pace transigendi. Quemadmodum Regia ipsius Ratificatio, quæ postea secuta est, id abundè demonstrat & locum dubitationi nullum relinquit. At fassus sum me absq; mandato convenisse; imò verò planè diffiteor. Innuere volunt datas a me V.^{tie} ad M.^{tie} literas, quibus peracta omnia eùm significarem, inserui forte, me præter usum rerum gerendarum ac præter ipsa mandata dixisse diem Congressui ante acceptos Salvos conductus. Nec igitur pepigi absq; mandato, & circa unam duntaxat Tractatus particulam scripsi, extra Tractatum, Regi Mediatori, eoq; tempore quo omnis jam merito cessabat

cessabat tractatio, me illius reverentiâ fines
mandati nonnihil transilisse, ne tam sancto
operi ullum per me accideret impedimentum.
Quòd si ex tali epistola non ex solenni Tra-
ctatu pactisq; conventis jus petendum est, cur
tacent quod ibidem subjunxi atq; etiã con-
ceptis verbis sponendi, Regem Christianissi-
mum impleturum abundè (ut & fecit) quic-
quid suarum esse partium ex præfata Con-
ventione intelligeret. Rem miram, isti pacifici vi-
tio mihi vertunt quòd promoverim pacem, &
potestatis defectum non causatus uberem illis
materiam eripuerim cum detestandi nostras
moras jactandiq; multa magnificè de studio
suo, tum citra invidiam, quòd præcipuè op-
tassent, a pacis consilijs discedendi. Sed ne
verbosæ eorum epistolæ porro responsurus e-
andem ipse prolixitatem cum V.^{re} M.^{tis} tædio
usurpare cogar, attexui ad singula illius capita
quod adstruendæ & tutandæ veritati necessari-
um fuit, atq; ita recognitam hisce annecto.
Si V.^{re} M.^{ti} quid vacui temporis comites Re-
gum curæ concesserint, non pigebit eam ut
arbitror

arbitror in rei hujus causas & momenta penitius inquirere, &, si non nostris, at publicæ quietis hostibus indignari. Nec ipsos haud dubiè Electores Principesq; Imperij tantus Austriacorum amor, aut tantum tenet avitæ libertatis fastidium (quam deinceps Germania suorum exulum numero censere potest) ut non etiam aperire oculos, non dispicere velint, per utrum stet quominus discedatur ab armis. Repetant saltem memoria quàm diffidenter secum sit actum, quàmque perplexe communicatum fuerit hoc negotium pacis. Nuper enim Ratisbonæ dum anxij postulant edoceri quo res esset loco, quidve Hamburgi cum Legatis Gallico Suecicoq; tractasset Pro-cancellarius Curtzius, plena illis & liquida facti enarratio sæpe promissa est, nunquam tamen secuta. Ita ut ne Imperij quidem Ordinibus ad eum præcipue finem convocatis, & de ineunda pace deliberantibus, status causæ unquam vere innotuerit. Quæ loquor, plana sunt. Interfuerunt iisdem Comitij & a M.^o V.^o delegati, neq; quisquam ibi fuit qui non moleste

molestè ferret ijs literis quas ad socios Reges scripserunt non nisi generalia quædam & indefinita contineri, quæ maturando Tractatui minus idonea videbantur. Tali apud amicos quoq; dissimulatione Austriacis uti visum est, ne si totum negotium permitterent iudicio eorum, quos ad concordiam proclives esse constabat, ipsi fortassis impellerentur quò pervenire nolebant. Nempe fuit honestius, largitionibus multis, & iniquissimis legibus, pagorumque ad ipsius Austriæ fines ducentorum deditio ac servitute pacem Ottomanicam redimere, quàm Germanicæ operam dare. Nisi fortasse leve est, denegasse amico & venerando nomini Mis V.^{re} id, quod ab ipsis eodem omnino tempore Osman Aga, Mehemet Effendi, Trinar Teffedar, & Mustapha Alai ultro delatum acceperunt. Nam qui annus & mensis nobilitari debuit exordio fœderis totâ Christianitate sancienti, is novissime inito inter Austriacos Turcasq; fœderi inscriptus est. Ad cuncta hæc quasi per se non satis gravia & omnibus bonis exosa ut aliquis veluti cumulus accederet, placuit

cuit adversarijs denuo experiri qua fraude commodissima possent Suecos a foederis societate divellere, ibi demum sui copiam facturi ubi semotis arbitris clam & precario pacem ita cauponentur ut pax non fit. Comes Auersbergius cum apud Dn. Salvium per emissarios aliquot ejus rei periculum frustra fecisset, multis subinde precibus ab ipso M.^{tis} V.^{re} non hos in usus Deputato, Dn. Langermanno, ægre impetravit, ut per eum quoque certior fieret idem Serenissimæ Reginæ Sueciæ Legatus se brevi instructum fore mandatis & Plenipotentia unde Regnum illud, modo res tantum suas agat, plus quam abunde sibi satisfactum sentiret. Nil moratur tam strenuos corruptores: & tunc, & sæpe antea repulsam passi Lutzovium audenter summittunt, qui specie honestatis tanquam valedicturus Suecico Legato & acceptum illi laturus comitatum quem pro itineris sui securitate a Campiductore Torstenfonio petierat, prima quidem hæc officij verba præfatus

fatus cœpit de Tractatu præliminarium & Declaratorijs sui Domini literis dicere, quas Ratificationis loco haberi volebat. Sed gravissimas rationes opponentem Suecicum Legatum & multa adhuc parantem interpellavit alter (quippe qui de his sermonem non instituerat nisi transitum sibi facturum ad alia) sumpsitq; inde occasionem respondendi: etiamsi ratihabitus fuisset Tractatus, non tamen inveniri exitum potuisse tam arduo & multiformi negotio pacis universalis. Consultius futurum, multoq; magis e re Suecorum, si soli transigant. Et hoc quidem argumentum ab utili hunc locum copiose tractavit, ostenditq; illis omnia Regna mundi & gloriam eorum, si fidei servantes hoc est si Sueci esse desierint. Ni faciant, fore ut bellis implicentur æternis, quia nec Gallia magno tractandi desiderio flagret (jam horruit dicere nullo) nec cui pacis generalitati consentire videtur, illius assequendæ ratio reperiri ulla unquam possit. Plura in eandem sententiam importunus orator congeribat fatiscente jamdudum auditore, qui tentatos

toties ad fastidium dolos tandem quoq; risu
 persecutus est; velut merces obsoletas solemus
 quæ sæpius venales, ubi vitium transparuit,
 quodcumq; etiam pretium statuatur nemini
 tamen obtrudi possunt. Ex his Austriaco-
 rum quantumlibet irritis conatibus patet
 evidentissime, contra quod professi sunt, nihil
 eos minus in animo habere quam Monasteri-
 ensem & Osnabrugensem Congressum, &
 suarum utiq; artium fiducia Tractatus singu-
 lares, bello acrius persequendo aptissimos
 uno verbo Pragenses etiamnum moliri, con-
 junctos præfracte repudiare, quantacumq; cum
 suæ existimationis jactura & mundi laborantis
 calamitate. Nemini contra non perspectum
 est quæ ad accelerandos Conventus conferre
 potuerint, eorum nihil a Christianissimo Rege
 prætermissum, ipsum studio pacis ea tribuisse
 quibus aliàs nullo respectu cessurus fuit, de-
 niq; Pactionem præliminariam non cunctan-
 ter idq; rebus suis ad votum fluentibus con-
 firmasse. Et profecto nihil se per hoc bellum

malle

malle quam ut publica repræsentetur tranquillitas, vel hoc ipso luculenter docuit, quod ab instauratis cum Regno Sueciæ productisq; ad belli exitum fœderibus, statim assensu firmavit suo, quæcumq; communi utrinque delegatorum sententia Regioq; imprimis V.^{re} Mis interventu, in negotio pacis acta hîc & constituta fuerunt. Cæterùm parisi animi indicium in gente Austriaca cùm ne ullum quidem hætenus prodierit, quin & novissimum hunc Tractatum violarit sine religione, rem ad otium deduci impatiens, quasi in eo ingens aliquod commodum suum versetur si fracti ac debilitati Imperij Proceres magis magisq; fiant opportuni injuriæ, ego quid hic ultra incassum morer non video. Itaque, Serenissime Rex, postquam sociorum Regum ac Principum usibus mandante Rege Christianissimo hinc prospexi, curaviq; pro mea mediocritate ne quid detrimenti causa communis accipiat dum adversa pars libidine bel-landi victa armis insisset; illinc pacis tracta-

tionem quàm maximè aptam explicatamq; confeci, discedo tandem e Germania. Facio id equidem cum summo doloris sensu quòd pro quiete nobilissimæ, quàm late patet, Provinciæ, Christianitatisq; totius sollicitum Regem meum in tam pio laudabiliq; instituto deseruerint Austriaci. Nec profecto minus cupidè expeto, ut eximijs ipsius pro publica tranquillitate studijs demum consentientes, causam ei præbeant brevi me ad Tractatus Pacis (cui meam negotio operam dicavit) in hæc oras iterum ablegandi. Supplico Majestati Vestræ, per eam quoq; abire mihi ut liceat, & repetitis obsequijs Regium retinere favorem, etiam cùm ab ipsius Regnis longius abero atq; adeo ab illis quæ hîc infrequentes non fuerunt rerum cum ea gerendarum occasionibus. Quòd si meam toto hoc quinquennio vel superioribus temporibus operam atque observantiam M.^{ti} V.^{re} ulla unquam in re probavi, idem utique promereri haud segniùs enitar ubicumque
 suorum

suorum honore mandatorum porrò dignabitur

SERENISSIMÆ MAJESTATIS VESTRÆ

*Humillimum & obsequentissimum
servitorem*

CLAUDIUM DE MESMES.

*Hamburgi die
30. Maij 1642.*

L I T E R Æ

Sive

DECLARATIO

REGIS HUNGARIÆ

ad

REGEM DANIÆ

super Tractatu

Præliminarium Hamburgi

concluso, prout latinè conceptæ prodierunt e
Cancellaria Viennensi.

I.

Ministri Regis Hungariæ istarum literarum auctores, male consuluerunt ipsius existimationi, dum suaferunt ut auctoritatem Traethatus a Legato suo siccati iussus fuerat conclusi publicè defugeret. Idq; in negotio pacis, cuius mirificum desiderium magno strepitu antea ostentaverant. Nunc illis totum hoc artificium perit, & sese ipsimet prodiderunt.

FERDINANDUS III. Serenissimo Daniæ Regi &c.

AMulcis jam annis Imperiales & Hispani id operam dederunt ut viderentur quietem orbi Christiano procurare. Quod ut persuaderetur, quaesitissimis coloribus opus fuit, quorum inveniendorum singulares artifices perhibentur. Eos objecerunt oculis præcipue Germanorum, Danorum, Itælorum, Anglorumq; seductis etiam nonnullis qui rem non noverant aut in hujusmodi negotiis parum fuerant versati.

Preter cætera quibus Austriaci imaginarium hoc pacificandi propositum celebrius reddi & simulationi suæ fidem conciliari posse crediderunt, ad id potissimum nuperis Comitibus Ratisbonensibus abusi sunt. Ibi Rege Hungariæ qui coram aderat impulsore, nihil omiserunt eorum quibus tota belli invidia in socios Reges derivari posset. Effecerunt ut publico Concilij nomine ad Regem Christianissimum, & Serenissimam Sueciæ Reginam scriberetur, omnia ad pacem esse expedita dummodo placeret ea de re Legatos suos Hamburgi commorantes idoneis mandatis instruere, quasi nihil amplius tantum negotium moraretur. Etiam secundas postea literas in Sueciam miserunt dum publicus Ordinum Regni Conventus agebatur, in celebriori luce suum scilicet pacis studium honestissimamq; voluntatem expositura. Impetrarunt eodem tempore a Serenissimo Rege Daniæ ut eadem de causa Legatum Extraordinarium ad Comitibus mitteret, & ab Electore Brandenburgico suis ut officii Legationem prosequeretur. Sperabant persuaderi hoc pacto toti Germaniæ posse, non sine ardua molitione summog; labore ad tractationem de pace Suecos pertrahi. Hunc animum hoc pro pace constium quod venditabant impensius probaturi, inseri curarunt posterioribus illis literis Legatum Lutзовium sufficientissime jam esse instructum mandatis ac potestate de præliminaribus pacis generalis cum Legatis Gallico Suecicoq; qui Hamburgi essent transigendi.

Exinde Danie Rex ad Legatum Gallie scribit, eumq; ad inchoandam tractationem invitat internuncio Consiliario suo Dn. Langermanno, quem literis ut vocant Credentia quæ mandatis fidem arrogant, instruit.

Pergit ulterius Rex Danie, innixusq; frequentibus literis totiesq; asseveranti Regi Hungarie confisus, per epistolam Legato Gallico promittit Imperatorem Regemq; Hispanie rata habituros omnia, de quibus cum Legato Lutzovio circa preparatoria pacis convenisset.

His insistentes fundamentis Gallicis Suecicusq; Legati, interveniente Langermanno qui plus quam trium mensium operam huic rei impendit, Tractatum illum de quo nunc agitur perfecerunt signaruntq;, atq; unà cum ipsis Lutzovius plenipotentia Regis Hungarie munitus, autoritate Imperialis Concilij approbatus, Regisq; Mediatoris expromissione sublevatus. Et tamen ecce acta gesta, eius repudiantur & rejiciuntur.

Si adversarij tam parum integrè versantur in re non adeo magni momenti qualia sunt preparatoria tractationis de pace, quid tandem de religione fideq; eorum sperari potest ubi pax ipsa, resq; totius Christiani Orbis maxima agentur?

Periculosum foret & indignum, in ipso limine tractationis hujus, permittere Austriacis eam autoritatem, quã quæcumq; lubet aut approbant aut inficiantur.

Deniq; illi publicæ tranquillitatis tam cupidi, qui nos toties cessationis insinulaverant, ubi nos conferre gradum vident, quantum possunt resiliunt; ut jam obscurum amplius esse nequeat inopinato illis hanc nostram liberalitatem accidisse, non enim speraverant futurum ut acciperemus quæ offerebantur.

Sed necesse est ipsas expendere literas quæ ita habent.

UTrasq; Dilectionis Vestræ 19. Novemb. & 24. Decembris anni proxime elapsi
datas

datas literas recte accepimus, atque ex iisdem pariter atq; ex appositis scripturis liquidius intelleximus, quantum ac quousq; in compositione Præliminarium ad instantem Congressum universalem adhibita apud Gallicos simul ac Suecicos Hamburgi commorantes Ministros Dilectionis Vestræ operatio profecerit, inprimis vero, quemadmodum apud Nos Titulum (1) Tutricis ac Regentis pro Ducissa Sabaudia se obtenturam, Legato Gallico quasi in antecessum expromittere sit coacta; Nos proinde amanter atque enixe requiringdo, (2.) ne datam in hac expromissione fidem suam destitui simulq; præsentis aperturæ occasionem denudò elabi negotiumq;

I.
Ministri Regis Hungariæ suppresserunt hic aliud postulatam, quod literis Regis Daniæ continetur, de Plenipotentiâ nempe Hispaniæ Regis, deq; ratificatione Tractatus Hamburgensis.

2.
REX Daniæ non minus Ratificationem Tractatus quam Salvum Conductum pro Sabaudia postulavit. Utrumq; enim in se receperat, & pro utroq; expromiserat literis ad Legatum Gallicum scriptis, quarum exemplum ab ipso Viennam missum est. Sed Imperiales omittunt illam partem de Ratificatione quandoquidem eam præstare nolunt. Primo itaq; intuitu largiri aliquid Regi videntur, sed re ipsa interpositionem ejus fidemq; ab ipso datam frustrantur.

hoc

hoc incassum ac nihilum recidere patiamur.

Tametsi igitur neutiquam dubitemus quin noster tum Hamburgi commorans Con-
filiarius Imperialis Aulicus Conradus a Lut-
zaw, juxta præscriptum ac tenorem Cæsarei
nostri ad ipsum xix Decemb. expediti manda-
ti ad Dil. V.^{ram} pluribus retulerit, quibus &

quam gravibus ducti

(3) rationibus petitem
Titulum Ducissæ Sa-
baudiæ hætenus cen-
suerimus denegandū
& Dilectio Vestra quo-
que intellexerit, hoc-
ce ad Tractatus prin-
cipales non vero ad

^{3.}
*O*tiosè hæc repetuntur, post-
quam de ea controversia jam
transactum est. Quod si quis jura
Serenissimæ Ducissæ Sabaudie (cum
& possessione sua se tueri possit) fu-
stius a nobis explicari velit, rem a-
clam ut agamus postulat, totumque
negotium a primordiis repetere ju-
bet. Huc videlicet tendunt Impe-
riales, sicut ex sequentibus appare-
bit.

Præliminaria spectans negotium non esse ido-
neam neque sufficientem causam cur Franciæ
Rex a Congressu illo sese potuerit aut debue-
rit abstinere: tum Dil. V.^{re} satis notum est,
quot & quam diversis adversæ partis petitioni-

bus

4.

Ita est, multa tandem concessit Rex Hungariae, quia primum omnia negaverat, etiam justissima, & sine quibus confieri hujusmodi tractationes nequeunt. Adeo quidem ut ab initio nullos Salvos Conductus Germaniae Principibus quibus cum Gallia Sueciaque, foedus est impertiri voluerit. Verum si adversae parti Rex Hungariae decessit de tam multis, qui fit ut nihil nunc tribuat auctoritati Mediatoris, fideique, pacis sollemnis & consummatae?

bus jam ante (4) detulerimus, neque tamen ille ab omnibus desideratus Congressus, post tot tantasque a summæ authoritatis Interpositoribus factas sincerationes, a parte adversa ad optatum fuerit promotus effe-

ctum: Ut ut autem sit, amicam atque enixam Dil.^{is} V.^{re} requisitionem benevole accipimus inprimis vero in facta expromissione, vel hoc consideramus, quòd Dil. V.^{ra} petitem Salvum Conductum eum in modum desideret uti amobus Sabaudia Principibus ratione Tutelæ a Nobis ipsis commissæ neutiquam fraudi, præjudiciove sit.

AC proinde Nos erga Dil.^{em} V.^{ram} ita declaramus, quod dictum Salvum Conductum pro Ducissa Sabaudia eo plane modo, quo Dil. V.^{ra} a Nobis postulavit, sub die hodierna

(Tit)

(Tit) Comiti ab Auersberg transmittimus,

Illiq; simul clementer

præcipimus, ut eundem penes se (5.) retineat, neque ante extradat, donec (6.) omnia in Præliminaribus

sint transacta & composita, & universum negotium a sola extraditione hujus Salvi

Conductus pendeat, verumtamen excipi-

5.
Quod Rex Hungariæ Daniæ Regi altera manu largitur, id retrahat altera. Concedimus inquit Salvum Conductum, sed ne a nostro Legato tradatur, id vero cavemus.

6.

Tempus quo tradi hunc Salvum Conductum Rex Hungariæ jubet indefinitum est, neq; desinetur nisi quando id ipsi visum fuerit. Quoniam enim post solennem Tractatum Præliminaria nondum determinata esse censet, nunquam profecto de negotio transactum videbitur nisi cum ex usu ipsius erit.

mus & reservamus nobis hic expresse quod quando tandem ad realem extraditionem fuerit perventum, quod hujus Tituli in his duntaxat Salvis Conductibus facta concessio prædictis Sabaudia Principibus in juribus ipsorum realiq; possessione concedita,

per nos, ipsi & de (7.) jure commissæ Tutelæ ne vel minimum quidem præjudicium

7.
Quam hæc Tutela de jure commissæ sit, ipse Rex Hungariæ ostendit in simili causa ubi tamen contrariam in partem sententiam dixit. Ante paucos enim annos Ducissa Megapolitana

crea-

7.

Vitane Viduae tutelam filij sui, & ditionum ejus administrationem adjudicavit, neglectis omnibus ijs quibus pupilli patruus causam suam videbatur tueri. Nunc vero quoniam in causa Sabaudica agitur commodum Regis Hispaniae, Jurisprudencia Viennensis longè alia est, qualis esse eorum solet qui nigra in candida vertunt.

8.

Nullò modo fidem Regis Daniae liberat, neque enim, aut suam aut Hispaniae ratificationem mittit quas expromissio Regia complectitur. Et Salvo Conductui pro Sabaudia talis est annexa conditio, quae existere, nisi quando ipse volet, non potest.

creari, sed ad aliam saltem Pacem provehendam, liberandamque (8.) Dil.^{nis} V.^{re} hac in parte datam Regiam fidem, hac tantum vice concessum, intelligi velimus.

AD reliqua omnia quae a Consiliario nostro Imperiali

Aulico mediante Dil: V.^{re} Consiliario Dn. Langermanno cum Gallicis Suecisq; Ministris acta sunt, & partim ex nostra, partim etiam aliorum

Interessatorum, ratificatione atq; ulteriori resolutione (9.)

9.
Videntur Viennenses satis negligenter legisse pactionis Hamburgensis articulos, vel parùm sincere recitare. Neque enim illa pendet ex Ratificatione Regis Hungariae aut cujusquam, sed eum ad ratibendum obligat. Haec enim vis est atq; efficacia illius plenipotentiae quam Legato suo attribuit.

pendent, exinde singulari cum grati animi affectu agnoscimus indefessum & constans Dil.^{nis}. Vestrae studium

E quod

quod hæcenus promovendo Congressui illi sedulo atque indefinenter impendit. Id Dil.ⁿⁱ V.^{re} merito sempiternam nominis sui gloriam conciliabit.

10.

Plusquam triennium est quod Legatus Gallicus Procancelario Curcio idem de pace negotium Hamburgi tractanti (cum id exposceret) Ministrisque Regis Daniæ mandatum quod habebat procuratorium edidit, quo ipsi facta est potestas transigendi & de pacis preparatoris & de pace ipsa. Exhibuit insuper Salvos Conventus quos Rex Christianissimus Plenipotentiaris Regis Hungariæ largiebatur ea forma quam ipse definitur.

11.

Gallicus Legatus Tractatum de præliminaribus pacis conclusit pure ac simpliciter Regis, sui ratificationem promisit, eamque accepit, & in promptu habet. Cum jam signasset Tractatum, scripsit fortè Regi Daniæ se respectu ipsius fiduciaque Regiæ expromissionis in aliquid consensisse etiam præter mandata: nempe quòd de die convenisset inchoandi Conventus antequam Salvi Conductus omnes, quemadmodum mos & fas jube-

bant,

ET licet neque dum (quod Nobis quidem liqueat) ulla istiusmodi (10.) legitimitatio ad tractandum cum Cæsareis nostris Ministris a Gallico Legato fuerit exhibita, atque ipsemet factus sit, id quod hac vice hac in re actum est, absque (11.) mandato actum esse, nihilominus tam pro nostra quam Ser.ⁿⁱ Hispaniarum Regis parte, imprimis in duarum ad dictos Tractatus urbium Monasterij nimi-

bant, essent traditi. Quin eadem omnino epistola continetur expresse, Regem Christianissimum quæ suarum partium in Tractatu isto futura essent, impleturum.

Duæ illæ objectiones adeo frivole abunde demonstrant Ministros Regis Hungariæ viam qua elabantur circumspicere, curâ autem procurandæ pacis omnino non tangi.

12.

*H*ic consensus de loco, Civitatibus nempe Monasterio & Osnabruga, ambitiosus est. Cujusmodi sunt omnia pleraque, quæ sequuntur quæsitis studio verbis & affectatâ prolixitate plena. Scilicet hoc artificio aures atque animos populi detinendos crediderunt, ut cum tantum apparatus vident, credant res maximas concedi. Sed si paululum excutias, solidi nihil inest. Quantum enim ad urbes nominatas attinet, de his jam tempore Comitiorum Ratisbonensium Rex Hungariæ consenserat. Uti ex Recessu Imperij, quem vocant, publice edito apparet. Sed ea res opportuna visa est quæ hic rursus locum inveniret.

13.

*C*onsensus iste, mera ludificatio est. Sueci enim Osnabrugæ militare præsidium habent: Monasterium vero se præsidio oppidanorum tuetur, nullus ibi Regis Hungariæ miles est. Cum itaque Pacis studio id ultro largiri sint Sueci, ut milites sui præsidiarj tam ex urbe Osnabruga quam ex arce deducantur inque, eo negotio solus Suecorum consensus vertatur, belle profecto & festivè Imperiales aiunt se quoque consentire. Quid est sumum vendere si hoc non est?

NEc secius acceptamus & consentimus, (13) ut statim post traditos hinc inde Salvos Conductus præsidia moderna, quæ civitatis disciplinæ non sunt obnoxia, educantur, & quamdiu Tractatus in una alteraque

urbe duraverint, tamdiu earundem custodia ac defensio ipsismet Civibus atq; incolis concedatur.

14.
Quidni velit quando nolle non potest? Neque enim Osnabrugæ in ipso est potestate.

Volumus (14.) etiam ut civitas Osnabrugensis durantibus hisce Tractatibus privilegiis suis gaudeat, in eorumq; fruitione manuteneatur ac conservetur, nec Magistratus in præsentem tam Ecclesiarum quam Scholarum dictæ civitatis constitutione ulla ratione perturbetur.

Demum etiam licet Salvi Conductus nostri Cæsarei tam loco ad Tractatus assignato, quam etiam personis quibus ij sunt concessi omnem sufficientem præstent securitatem, ex superabundanti (15.) tamen Charissimi fratris nostri Dil.ⁿⁱ & omnibus sub ipsi-

15.
Memorabile sanè & inauditum beneficium est, mandare Archiduci & Piccolominio ne vi armata Osnabrugam accedant, & oborto collo ad carcerem rapiant qui de pace tractaturi eo convenerint. Sed cur eandem securitatem Mona-

us

*steriensi Conventui non spondent ? Hæc diversitas aliquid monstrari a-
lit, quemadmodum & conditio sub
qua illam securitatem largiantur.
Nam si illa obtineri nequit nisi tum
demum, cum omnes legati Regum
Principumq; quorum de negotio age-
tur, atq; adeo ipsorum Mediatorum
congregati fuerint (ita enim verba
sonant) periculosa omnino foret se-
stinatio. & acerbum fortassis diligen-
tiæ premium. Præterea Sueci hosti-
um suorum dubiæ fidei exponerentur
qui innixi ambiguitate hujus arti-
culi, facile inde prætextum invaden-
di loci illius occupandiq; arriperent.
Dicat fortasse aliquis Monasterium
esse ditionis Electoris Colonienfis, ita-
que ab armis Regis Hungariæ & so-
ciorum satis tutum esse. Quod si ita
est, cur igitur postulant a fœderatis
Regibus ut reciprocè sese obligent tu-
tam per ipsos fore Osnabrugam ?
Cum enim illa sit juris Suecici, pari
omnino ratione vel ab ipsis vel ab
ipsorum fœderatis expectare pericu-
lum non debet.*

us ductu militantibus
gratiosè ordinatum vo-
lumus, quemadmo-
dum sub dato hodie-
no ordinamus atq; in-
hibemus ne duranti-
bus hisce Tractatibus
adversus civitates Os-
nabrugensem & Pe-
tersburgensem ab eo
quo nostri, tum Inter-
positorum, & aliorum
Regum ac Principum
Legati, Osnabrugam
intraverint, quicquam
infestum aut hostile
consilio aut factò (quo-
cumq; tandem nomi-

ne id vocari possit) suscipere aut attentare au-
sint. Idem Dil.ⁿⁱ V.^{re} tam de Seren.^{mi} Hispaniæ
Regis Catholici armis (quoad hostes quoque
ipsius id veniant quæsitum) quam duorum
Bavariæ & Saxoniam Electorum conceditis Im-

perialibus copiis promittimus & asseveramus, certo confisi partem quoque adversam vicissim

16.

Satis hinc apparet quemadmodum & ex universo epistolæ contextu nihil aliud quaerere Imperiales quam ut totum negotium variis remoris ac difficultatibus implicent perplexumque reddant. Idcirco proponunt Regi Daniæ novis securitatibus novis utriusq; Declarationibus opus esse, idq; & ad Regem Hispaniæ & ad ejus hostes extendunt, neq; tamen quos intelligi hostes velint, diserte explicant. Atq; hæc omnia ut novæ tractationis materiam subministrarent, seu illius longè difficilioris magisq; inextricabilis quam nupera fuit, cui tamen totum quinquennium impensum est.

fimiliter stipulaturam neq; Dil.^{nem} V.^{ram} hoc nomine idoneam (16) ab ipsis fidem & sufficientem securitatem accipere recusaturam, sibiq; necessaria ad hoc mandata militaria ad manus suas tradenda curaturam quemadmodum nos, nostra, talem in eventum Dil. V.^{ra} transmittenda tradendaque curare non detrectamus.

ET cum jam de omnibus quoad promovendam necessariam hinc inde correspondentiam, reciprocam literarum transmissionem, cursorum & nuntiorum expeditionem, & cætera hisce annexa pertinent, jam in accordatis

datis ex utraq; parte Salvis Conductibus optime provisum sit, in eo lubentes penitus con-
quiescimus, certa freti spe, ut quemadmodum
ex hac parte fiet ita etiam ex altera quicquid ita
factum conventumq; est rite adimpleatur.

17.

*Hoc jam Hamburgensi Tractatu
cautum, præterea ex ipsa æquitate
naturali communiq; jure ac con-
suetudine petiturum est, adeo ut hic
consensus Regis Hungariæ pro lu-
cullento aliquo indicio animi ad pacem
propensi accipi nequeat.*

Quod si (17.) vero
præter omnem
spem atq; expectatio-
nem Congressus &
Tractatus isti absque
conclusa desideratissi-

ma Pace dissolvantur, Volumus nihilominus
ut intra sex proximas hebdomadas contra Of-
nabrugam & Petersburgum nihil hostile atten-
tetur, vel Suecica Corona impediatur quomi-

nus præsidium suum
denuo illuc introdu-
cat, (18.) dummodo i-
dem respectu civitatis
Monasteriensis obser-
vetur.

18.

*Hæc quoq; conditio captiosa est.
Monasterij nullum habet militare
præsidium Rex Hungariæ: quod ibi
est, Magistratui urbis sacramentum
dixit, neq; inde deducetur. Itaq; hic
omnia disparia. Sanè id captare
videntur Imperiales ut abuti illis li-
ceat indulgentia & facilitate Sueco-
rum*

Ad

rum qui ut hoc negotium pacis promoveant, ultro sese offerunt ad præsidia sua Osniaburga & Petersburgo deducenda.

AD diem quod attinet, quo cum reciproca Salvorum Conductuum extraditio fieri, tum Congressus ille universalis initium suum re ipsa sumere debeat, Nobis & Ser.^{mo} Hispaniæ

Regi Catholico etiamnum eo erit gratius, (19.) quo maturius is constituetur, & Congressus ille realem suum fortietur effectum, & jam pridem nostris ad hoc Deputatis Plenipotentiariis, uti in procinctu sint benigne injunximus, præstolabundi, quod & Gal-

19.
*M*anifestissima hæc est tergiversatio. Hactenus Rex Hungariæ Legato suo Lutzovio ipsiq; Regi Daniæ scripserat, atq; adeo inseri typis excuso Recessui nuperorum Comitiorum curaverat, quò maturius inchoari tractatio pacis possit id eo sibi futurum gratius. Hac fiducia Lutzovius unà cum Legatis Regum Galliæ & Sueciæ diem XXV. Martij definivit. Nunc vero Regis Hungariæ Ministri cum expressè & disertè approbare eam definitionem deberent, quemadmodum fecerunt supra in rebus generalibus & levioris planè momenti, satis habuerunt canere eandem cantilenam quò maturius eò gratius. Quid vetat quominus post decem & plures annos idem nobis occinant, et interim nihil fiat? Testari possunt omnes Legati qui sunt Viennæ annon Ministri Regis Hungariæ aperte primùm conquesti sint diem XXV. Martij nimis maturam esse, seque spatijs admodum iniquis includi. Sed re diu multùmq; deliberata, consultius duxerunt profiteri nunquam satis in tam grato negotio festinari posse, sedulo tamen caventes ne vel diei jam dictæ acquiescerent vel aliam saltē præficerent.

20.

PER Legatum Gallie nulla mora est quominus tradantur Salvi Conductus de quibus in Pactione Hamburgensi inter partes convenit; nam quos ille stipulanti Legato Lutzovio promisit, omnes ex Gallia ad ipsum in debita forma transmissi sunt. Sed Rex Hungariae dum generaliter loquitur de Salvis Conductibus, protrahere haud dubie negotium cogitat postulationibus novis, quibus assentiri Regem Christianissimum non posse ipse non ignorat. Huc pertinet quod cum Salvus Conductus quem Lutzovius pro sui Domini foederatis stipulatus est, is sufficiat si bona fide pacem quaerent, nunc speciatem tamen pro Duce Carolo flagitant, cui etiam titulum nominis Ducis Lotharingiae tribui postulant. Immo super hoc Salvorum Conductuum negotio alias adhuc difficultates comminiscuntur, si fidem adhibere fas est viris illustribus atque adeo partium Austriacarum studiosis, qui prolixè ea de re Viennam scribunt. Quorum unus epistolam hoc claudit epiphonemate, In summa, Tractatus Praelimuminarium pacis totus hic displicet, utinam ne ipsa pax.

21.

Mandatum de Die salvis Conductibus inferendo, quemadmodum & Consensus ille de quo sequens loquitur articulus, res nihili sunt. Sed

Gallicus Hamburgi (20) commorans Minister petitos ex nostra parte Salvos Conductus in debita forma tandem ad manus Dil. V.^{re} traditurus sit, pro ut etiam praefato Legato nostro Comiti Auersberg idonea dedimus mandata quod Tractatibus hisce inchoandis dies Salvis Conductibus (21.) inferatur, adeoque Caesari nostri Salvi Conductus perfecti & absoluti Dil.ⁿⁱ V.^{re} tradantur.

QUin etiam ut loco fratrum Palatinorum, Ducum Brun-

Sed Ministri Regis Hungariæ corradunt undiq; quibus vulgo persuadent id omnibus modis a se agi ut via ad Tractatus de pace expeditior sternatur.

Brunsvicensium cognatorum ac fratrum, & Landgravix Hassiæ Cassellensis, Domus Palatina, Brunsvicensis

& Luneburgensis, uti & Hassiæ Cassellensis in Salvis Conductibus perscribatur similiter consensimus, atque ita de integro, expeditos Salvos Conductus sæpe dicto Comiti Auersberg transmisimus.

Super unico duntaxat loco quo inter Monasterium & Osnabrugam ad promovendos Tractatus necessariaq; inter Legatos instituenta colloquia & conferentias oportunus & o-

mnibus partibus gratus esse possit, Declaramus (22.) nos ac resolvimus, quod quicquid per nostros Cæsareos, atque alios Regios Monasterij & Osnabrugæ tum futuros

22.
IN hac parte Viennenses pro imperio decernentem Dominum suum & quasi edicta scribentem introducunt, neq; animadvertunt quòd & ad Regem scribit, & de negotio de quo inter alios Reges & ipsum pari jure agitur; qui profectò ad hunc modum reddere illi suas voces justissime possent. Declaramus nos ac resolvimus quòd quicquid

per

Legat-

per nostros & Regis Hungariae Legatos Hamburgi super ea re determinatum est, id ratum firmumque sit. *Sed quid causae est, cur Imperiales hunc articulum Tractatus Hamburgensis rejiciant? Nimirum ne Plenipotentiarum Galliae Sueciaeque, in aliquo loco medio inter Osnabrugam & Monasterium congregari & negotia invicem communicare possint. Hoc non est viam qua ad pacem eatur planiorem reddere.*

Legatos, ea super re determinabitur, id ratum firmumque erit, prout ad Tractationem illam Legatus noster satis comparebit instructus.

QUoad illud autem quod inter Consiliarium nostrum Imperialem Aulicum & Gallicos Suecicosque Ministros agitatum est, ut nimirum ad lucrandum tempus omnia quae in Congressu hoc universali reciproce extradere

necessum est, Hamburgum (23.) deferri atque ibi per Dil. V.^{re} Deputatos eorundem extraditio fieri debeat, nos quidem jam olim omnes eos Salvos Conductus quos nostris ad Colonenses Tractatus

F 2 depu-

23.
Hæc approbatio ejusdem generis est cum superioribus, comparata nempe ad illam pacifici animi ostentationem quæ se tuentur Austriaci. Et enim consentire ut Hamburgi Salvi Conductus utriusque mutuo tradantur id non est initium Tractatum constituere, nec difficultates eas tollere quas Consiliarum Viennenses excogitarunt ut a pacatione Hamburgensi recederent. Acquiescunt itaque & immorantur aut nullius aut ext-
gui

*qui momenti articulis utvideantur
negotium promovere, quod aliunde
totum subvertunt.*

deputatis Legatis trans-
miseramus, nostro iti-
dem Hamburgi com-
moranti Consiliario

Imperiali Aulico eum in finem transmisimus
(quemadmodum eosdem ibi in prototypis
reperire est) si res ita postulaverit etiam illic
extraderentur, sed illos tamen sub dato etiam
hodierno Legato nostro Cæsareo denuo mitti-
mus, & adhibebitur debitis locis curatio ne-
cessaria, ut & ii Salvi Conductus qui a Ser.^{mo}
Card: Infante Hisp: foelicis recordationis, Ora-
tori Veneto Lutetiam transmissi, in ejusdem
adhuc versantur manibus, Hamburgum quoq;
remittantur.

24.

*Hungariæ Rex Legato Lutzovio po-
testatem fecit pro Rege quoq; Hi-
spaniæ tractandæ. Conventum est
cum Lutzovio ut Rex Hispaniæ Sal-
vos Conductus ad certum modum
conceptos largiretur, aut saltem con-
firmaret a Fratre Cardinali Infante
quondam concessos, ita enim jus fuit,
cum morte extinguatur mandatum.
Quid ad hæc Hungariæ Rex? ait se
scri-*

AD Serenissimum
etiam Hispania-
rum Regem (24.) super
confirmatione omni-
um a prædicto Ser.^{mo}
Card: Infante dato-
rum Salvorum Con-
ductu-

scripturum in Hispaniam, & tardè inde rediturum responsum ipse prævidet. De quo quid sperare aut credere socij Reges debeant facile apparet.

25.

Excusari possent homines tanto impetu tantoq; ardore ad pacem properantes, quales videri volunt Ministri Regis Hungariæ, nisi isti precipitationi in quam consicere adversarios cupiunt tam malè conveniret cum singulari illo studio repudiandi Tractatum solennem qui omnibus hujusmodi controversiis ac litibus finem imposuit.

26.

Dicitur est superius & verissima est assertio Tractatum Hamburgensem non pendere a benigna aut gratiosa ratificatione Regis Hungariæ. Ipsa inspectio lectioq; articulo- rum ostendit quòd ratificationem Regum Galliæ, Sueciæ, Hungariæ, Hispaniæq; invicem stipulati sint Legati, promiserintq; pure & simpliciter. Inter quos Lutzovius in præfatione Tractatus, nomen titulumque ipse sibi sumpsit ad pacis præliminaria cum potestate deputati Legati.

27.

Non debet præsumi Tractatum Hamburgensem ullo pacto dignitati Regis Hungariæ & auctoritati Impe-

ductuum primo quoque tempore scribemus, nihilominus sperantes quòd ne propterea donec inde veniat responsum (25) dicti Tractatus non inchoentur.

Quicquid vero in illa a Dil.^{ne} V.^{ra} nobis transmissa inter Consiliarum nostrum Imperialem Aulicum & Gallicos Suecicosq; Ministros agitata, & ad nostram benignam (26.) ratificationem, conclusa transactione, supremæ nostræ & Sacri Imperij auctoritati (27.) repugnans comprehenditur, huic neutiquam

Imperij repugnare. Perfectus enim & conclusus est per Consiliarium Imperialem, & quidem interventu Mediatoris qui inter Principes Imperij recenseretur. Ideo nec diserte explicant quanam sint enormia illa auctoritati suæ repugnata. Formidant quippe ne illis sigillatim enumeratis manifestum fiat omnibus, aut nihil revera existere hujusmodi, aut si quid sit non ejus momenti id esse ut tantæ rei negotium quocum tranquillitas publica conjuncta est, debeat rescindere. Quanto satius fuisset chartæ parcere, neq; totas octo paginas opplere ut dicerent Regem Hungariæ incomparabili studio ad pacem ferri: per ipsum licere ut de ea Monasterij & Osabrugæ tractetur: Legatis Regam ac Principum illic sine ullo periculo atq; adeo tutis esse licere: Diem inchoandæ rei præfinitum, quando de eo convenerit, Salvis Conductibus inseri posse: Consentire eundem Regem ut Salvi Conductus concipiantur pro Domino Hassiaca, non pro Landgravia Hassiæ: & hujusmodi alia plurima de quibus vel nullum esse dubium possit, vel omnino nunquam actum est. Ut recte defenderetur hæc inficiatio eorum quæ hæcenus conclusa sunt, convenientius erat, omisâ illâ inutili enumeratione rerum generalium, signatè & per species deducere, quibus rationibus motus in eam sententiam descenderit Rex Hungariæ ut non sine læsione existimationis suæ, pessimo exemplo dissolveret rejiceretq; Tractatum de quo suis mandatis instructus pro pace Legatus suus convenerat: ut nihil respiceret Mediatorem tantæ dignationis: ut denique toti Orbi Christiano patesceret nondum placere sibi bellicorum calamit. utibus finem imponi.

Postulat Rex Hungariæ ut nova tractatio instituat, utq; Galli ac Sueci sincere absq; ulla fraude & captione eam suscipiant. Nempe
præfèdò

tiquam assentimur neque approbamus: Dil. V.^{ram} amice ac studiose requirentes, ut juxta hanc nostram Declarationem partem quoque adversam eò velit disponere ac permovere, quò & ipsa Congressum hunc sincerè absque ulla fraude & (28) captione suscipiat incho-

profectò ab illis deceptus est quando citius liberaliusq; quam speraverat de die ordiendæ pacificationis consenserunt. Ceterum ad suos omnino Ministros hanc Censuram aut admonitionem jure optimo transtulisset. Neq; enim ullus in istis Declaratoriis literis locus est qui fraudibus & captationibus vacet.

29.

FRustrantur nos suis mutationibus Austriaci. Ubi vident cum Lutзовio convenisse, eum revocant, & Comitem Auersbergium summittunt. Si & cum eo transigeretur, tertium nobis objicerent. Sed expletis mandatis Legatorum utriusq; Regni & potestate eorum finita, tam quod subscriptione solenni signarunt Tractatum de quo queritur, quam quod secuta est Ratihabitio Regis Christianissimi Reginaq; Sueciæ, in ipsis amplius situm non est hoc tempore quicquam novare aut redordiri sine novis mandatis.

30.

Difficile est Danicæ Regi placere posse hos mores, Principi justo, quiq; auctoritatem annorum quadraginta quinque quibus feliciter regnat pari prudentiâ tueatur. Hinc est quòd contentus exemplum harum literarum ad legatos Gallicum Suecicumq; misisse, nihil ipse scripsit, neq; agere cum illis perrexit quemadmodum summo studio antea fecerat. Sane infra dignitatem suam esse credidit ludificationibus Domus Austriacæ operam suam porro commodare, quandoquidem illa satis malè utitur amicis suis non minùs quam propriis Ministris, quòd innoxie simplices persuaderi sibi passi sint verè illam voluisse promotum negotium pacis.

31.

Unicum est, quod Comes Auersbergius Gallico Legato proponi ab eoq; peti curavit, nempe ut communicetur sibi mandatum seu plenipotentiâ quam haberet

21.
inchoandum ac promovendum, quem in finem sæpe dicto Legato nostro Comiti (29.) Auersberg benigne mandavimus ut si ita Dil.ⁿⁱ V.^{rae} (30.) placitum fuerit, ejusdem Deputatis ulteriore super omnibus proponat (31.) explanationem conjunctâq; opera ac studio eò incumbant ut ab omni-

haberet a Rege Christianissimo pro negotio preliminarium pacis secum inchoando. Quæ propositio prorsus illusoria est, arguitq; consilium retractandi difficultates universas per Pactionem illam solennem cum prædecessore ipsius sopitas & sublatas. Adeo per illos nullus tandem litigandi finis erit.

omnibus optatæ illius
Pacis transactioni ex-
ordium re ipsa ponatur.

INsuper Dil.ⁿⁱ V.^{re}
pro foelicis & pacati
anni precatione condignas merito agimus gratias, vovemusque vicissim ut Dil.^{nis} V.^{re} laudanda sollicitudo ac cura desideratum ab eadem atq; aliis omnibus scopum consequatur, atq; ipsa unà nobiscum Sac: Rom: Imperij Patriæ nostræ charissimæ tum Regnorum ac Provinciarum suarum, atque universæ Reipublicæ Christianæ constituta Pace, adeoq; impensæ suæ laudabilis operæ fructu, in plurimos consequentes annos prolixissimè gaudeat: De cætero eidem Dil.ⁿⁱ V.^{re} constantem sinceræ benevolentia & amicitia affectum cumulate offerentes.

*Quamvis Ministri Regis Hungariæ
datâ operâ amplificaverint Lite-*

Vienna prima Febr.

1642.

ras istas concessionibus rerum aut nihili, aut superfluarum, aut quæ non fuerunt controversæ, quæq; apud omnes in confesso sunt; & ne verbo quidem attigerint quæ sunt illa quæ rejiciunt in Tractatu Hamburgensi; Si quis tamen Literas cum Tractatu conferat, facile apparebit (præter id quod auctoritatem sibi arrogant dirigendi jubendiq; omnia pro imperio) unice id agi ut vel excludantur vel mutantur omnia capita precipua. Qualia sunt, Unitas & connexio duorum Conventuum: Securitas loci cujusdam mediæ inter Monasterium & Osnabrugam in quo communicaturi invicem Plenipotentiarij utriusq; Regni conveniant: Neutralitas illarum urbium durante tractatione: Literæ Reversales Magistratuum utriusq; loci quibus securitati Ministrorum externorum Regum Principumq; prospiciatur: Declaratio denique Salvorum Conductuum qui utriusq; tradi debeant.

DE capite postremo Salvorum nempe Conductuum toto triennio pugnatum, tandem cum Legato Plenipotentiario Regis Hungariæ tractatum est. Et ecce denuo ad primordia revocamur. Interim manifestissime omnes perspiciunt solâ Domus Austriacæ culpâ fieri quod tractatio pacis non inchoetur. Illi quoq; qui partibus ipsius maxime favent, qua ratione hanc tergiversationem defendant non reperiunt. Rex Daniæ quid sentiat ipso silentio profitetur, magna sanè constantiæ gloria. Quamvis enim sit Princeps Imperij, habeatq; negotia gravissima quorum ad Aulam Viennensem cognitio pertinet, adeo tamen sancte religioseq; justî Mediatoris officium fungitur ut postquam viam qua ad pacem perveniatur utriusq; partibus aperuit, quos sponte aberrare ac declinare videt, nec defendendos tales suscipiat nec operam suam ijs amplius largiatur, licet impense prolixeq; his literis ut id faceret invitatus. Hoc solum illis tribuit quod unum potest, ut sileat. Etenim si alia fuisset rerum facies, si Rex Hungariæ ratum habuisset Tractatum Hamburgensem Galliâ forte Sueciâq; refragantibus aut tergiversantibus, tantum profecto criminis contractum foret quantum ipse Albis vix omnibus undis elueret.

TRACTATUS

DE PRAELIMINARIBUS

PACIS

UNIVERSALIS.

Acrae Cæsarae Maje-

statis & Imperij aulico Consilia-
rius ad Circulum Inferioris Saxo-
niæ, & ad Pacis Præliminaria cum potestate
deputatus Legatus Conradus a Lutzow &c.
Universis & singulis, quorum interest, constare
volumus; Postquam multis retrò annis agitari
cœperunt rationes instituendæ de Pace Univer-
sali tractationis, atq; aliæ ex alijs difficultates
in Præliminariis emerferunt, tandem Deo
adspirante & Serenissimi Regis Daniæ tanquam
Mediaroris interposita autoritate, factum esse,
ut inter nos, pro sua dicta Cæsarea Majestate
& Rege Hispaniarum ex una, & Illustrissimum
& Excellentissimum Legatum Dominum
Claudium de Mesmes Comitem d' Avaux pro
Rege Christianissimo ex altera parte, dicta Præ-
liminaria conclusa sint sequentem in modum.

Loca

Loca Universalis Tractatus sint Monasterium & Osnabruga in Westphalia, ex quorum utroq; statim post commutatos (ut infra dicetur) Salvos Conductus, educantur militaria partium præsidia, & durantibus Congressibus dictæ Civitates sacramento erga utramq; partem solutæ ad neutralitatem obligentur.

Magistratui interim proprio cum milite & civibus sua cujusq; Urbis custodia relinquatur. Ipse vicissim dato reversali obstringatur ad fidelitatem & securitatem toti Conventui præstandam, & tractantium res ac personas, comitatumq; sancte habendum & custodiendum; & si quid ab eo pro communi tractatus bono requisitum fuerit, præstet se quidem obsequentem, neutrius tamen partis jussa exequatur nisi ab utroq; Legatorum corpore collegiatim insinuata.

Uterq; Congressus pro uno habeatur, atq; ideo non solum itinera inter Monasterium & Osnabrugam, omnibus quorum interest ultro citroq; libere secureq; commeari posse, tuta sunt: Sed & quicumq; interjectus locus

particulari tractantium **Conventui** pro mutua communicatione commodus visus fuerit, eâdem qua dictæ Urbes securitate fruatur.

Si vero, quod **Deus** avertat, **Tractatus** Universalis re infecta dissolvetur, recipiant **Monasterium** & **Osnabruga** statum & præsidia quæ nunc habent omni ex parte, at sancte religioseq; servetur neutralitas ad sex hebdomadas post abruptum **Tractatum**.

Salvi Conductus ad **Monasteriensem** Congressum infra enumerati commutentur utrinq; omnes intra menses duos, a die hujus **Conventionis**; & ne diversis disitisq; procul locis facienda commutatio implicet negotium, ac novas adferat moras, fiat illa **Hamburgi** per **Regios Daniæ Ministros**.

Et quidem ex una parte tam **Imperator** quàm **Rex Hispaniæ** tradant sequentes **Salvos Conductus** quisq; suos.

1. Pro **Plenipotentarijs Regis Christianissimi**.
2. Pro **Residente Suecico**.
3. Pro **Plenipotentarijs Serenissimæ Ducissæ Sabaudiæ**.

4. Pro

4. Pro Plenipotentiaris Ordinum Generalium
Fœderati Belgij.
5. Pro Deputatis Electoris Trevirensis.
6. Pro Principe Carolo Ludovico Comite Pa-
latino Rheni ejusq; Fratribus aut eo-
rum Deputatis.
7. Pro Ducibus Brunsvicensibus & Lunebur-
gensibus aut eorum Deputatis.
8. Pro Illustrissimæ Principis Ameliæ Elizabe-
thæ LandGravij Hassiæ Viduæ De-
putatis.
9. Pro Universis Imperij Ordinibus, Galliæ
Fœderatis & adhærentibus in genere,
aut eorum Deputatis.

Ex altera parte per dictos Daniæ Ministros
dictoq; loco & tempore tradantur ad eundem
Congressum Monasteriensem Christianissimi
Regis Salvi Conductus.

1. Pro Plenipotentiaris Imperatoris.
2. Pro Plenipotentiaris Regis Hispaniæ.
3. Pro Utriusq; Fœderatis & adhærentibus in
genere, aut eorum Deputatis.
5. Pro

4. Pro Deputatis Electoris Colonienfis.

5. Pro Deputatis Electoris Bavariæ.

Salvi Conductus Cæsarei & Hispanici pro Plenipotentariis Ducissæ Sabaudia, sub ea forma concepti tradantur, quæ in exemplari apud Serenissimum Dania Regem deposito, expressa est, addito tantùm titulo TUTRICIS Filij sui Sabaudia Ducis, & ejus statuum REGEN-
TIS.

Cæteri omnes & singuli tam ex parte Imperatoris & Hispania, quàm ex parte Gallia sub ea formula quæ novissime per Mediatorum Legatos communicata partibus & ab illis probata fuit.

Quò faciliùs a parte Hispania Salvorum Conductuum commutatio procedat, valeant qui antehac a vivente Serenissimo Cardinali Infante in forma supradicta expediti fuerunt, si a Rege Catholico confirmentur & ratihabentur.

Singulis Salvis Conductibus dicta Tractatus Universalis loca diesque ex præscripto se-

quēntis articuli inferantur, & præsentis Tractatus autographum, datâ Singulis Legatis copia autentica apud Serenissimum Daniæ Regem deponatur.

Dies autem auspiciando utriq; Congressui Monasteriensi nimirum & Osnabrugensi dicta constitutaq; esto vigesima quinta mensis Martij proxime venturi: Quod felix faustumq; Orbi Christiano det esse DEUS.

Præsens Tractatus cum altero super iisdem Pacis Universalis Præliminaribus hodierna quoq; die concluso inter nos Conradum a Lutzow pro Serenissimo Imperatore ex una, & Illustrissimum Legatum Dominum Joannem Salvium pro Serenissima Regina Sueciæ ex altera parte unus idemq; sit Tractatus, nec nisi adimpletis utriusq; conditionibus, alteruter pro impleto habeatur.

In quorum omnium fidem præsentis manibus nostris signatas, sigillis quoq; mutuis firmavimus, earundem ratihabitionem a Principalibus utrinq; nostris factam, unâ cum dictis

Salvis

7.

Salvis Conductibus, statuto tempore ac loco
insinuandam promittentes. Actum Ham-
burgi die $\frac{1}{2}$ ⁷. Decembris Anno supra millesi-
mum sexcentesimo quadragesimo primo.

L.S.

Conradus a Lutzow

1870
The following is a list of the
names of the persons who
were present at the
meeting of the
Board of Directors
of the
Company held on
the
10th day of
January 1870.

John A. Smith

James B. Jones
William C. Brown

1870

1870

Acrae Cæsareæ Ma-

jestatis & Imperij Aulico Consiliarius ad circulum inferioris Saxoniae, & ad pacis præliminaria cum potestate Deputatus Legatus Conradus a Lutzow, &c. universis & singulis quorum interest, constare volumus, postquam multis retro annis agitari cœperunt rationes instituendæ de pace universali tractationis, atq; aliæ ex aliis difficultates in præliminaribus emerferunt, tandem, Deo adspirante, & Serenissimi Regis Daniæ, tanquam Mediatoris interposita auctoritate, factum esse, ut inter nos simul ac Serenissimæ Reginæ Regnique Sueciæ Aulæ Cancellarium & Legatum, Illustrissimum & Excellentissimum Dominum Johannem Adler Salvium dicta præliminaria conclusa sint, sequentem in modum.

Loca universalis Tractatus sint Osnabrugæ & Monasterium, in Westphalia, ex quorum utroq; statim post commutatos (ut infra dicitur) Salvos Conductus, educantur militaria

partium præsidia & durantibus Congressibus, dictæ civitates, sacramento utriusq; partis solutæ, ad neutralitatem obligentur. Magistratui interim proprio cum milite & civibus sua cujusque urbis custodia relinquatur, Ipse vicissim dato reversali, obstringatur ad fidelitatem ac securitatem toti Conventui præstandam ac tractantium res ac personas comitatumq; sanctè habendum & custodiendum. Et si quid ab eo, pro communi tractatus bono requisitum fuerit, præstet se quidem obsequentem, neutrius tamen partis jussa exequatur, nisi ab utroque Legatorum corpore collegiatim insinuata.

Jura & Privilegia civitatis Osnabrugensis interim salva maneant, & Templæ, Scholæ, Curia penes Senatum. In cognominem vero dioecesim neutra belligerantium pars plus juris factive sibi sumat, quàm tempore hujus Contractus habent.

Uterq; Congressus pro uno habeatur, atq; ideo non solum itinera inter utramque urbem omnibus quorum interest ultrò citroq; liberè
secure-

secureque commeari posse tuta sunt : sed & quicumq; locus interjectus particulari tractantium conventui, pro mutuâ communicatione videbitur commodus; eâdem, quâ dictæ urbes securitate fruatur.

Libera quoq; sit in omnia dicta loca Literarum, Commeatus & rerum omnium, tanto Conventui necessariorum importatio, exportatioq; nec ab ullâ parte, ullove modo aut prætextu, usquam turbetur, sed potius omni meliori modo promoveatur.

Si verò, quod Deus avertat, Tractatus re infectâ dissolvi contigerit, recipiant Osnaburgæ, Petersburgum & Monasterium statum & præsidia, quæ nunc habent omni ex parte, at sanctè religioseque servetur neutralitas ad sex hebdomadas post abruptos tractatus.

Salvi Conductus pro utroque Congressu, commutentur utrinq; omnes intra duos menses a die hujus Conventionis. Et ne diversis distitisque procul locis facienda commutatio implicet negotium morasq; novas adferat, fiat illa Hamburgi per Regios Daniæ Ministros.

Et

Et quidem ad Congressum Osnabrugensem ex parte Augustissimi Imperatoris tradantur sequentes Salvi Conductus.

1. Pro Reginae, Regniq; Sueciae Plenipotentariis.
2. Pro Residente Gallico.
3. Pro Domo Palatina.
4. Pro Domo Brunsvicensi & Luneburgensi.
5. Pro Domo HassiacaCassellana.
6. Pro universis Imperij statibus, Sueciae foederatis & adhaerentibus in genere.

Ex parte verò Serenissimae Reginae Sueciae tradantur sequentes Salvi Conductus.

1. Pro Imperatoris Plenipotentariis.
2. Pro Deputatis Electoris Moguntini.
3. Pro Electoris Brandenburgici Deputatis.

Supradicti Salvi Conductus omnes & singuli, tam ex parte Romani Imperatoris, quam Reginae Sueciae, sub ea formula, quae novissime per Mediatorum Legatos communicata partibus, & ab iis probata fuit, concepti extradantur.

Sin-

Singulis quoq; Salvis Conductibus supra dicta tractatus universalis loca respectivè inferantur. Et præsentis tractatus autographum, data singulis Legatis copiâ authenticâ, apud Serenissimum Daniæ Regem deponatur.

Dies autem auspicando utriq; Congressui Osnabrugensi & Monasteriensi dicta, constitutaque esto $\frac{15}{27}$. mensis Martij proxime venturi, quod felix faustumq; orbi Christiano det esse Deus.

Præfens autem tractatus cum altero, super iisdem pacis Universalis præliminaribus hodiernâ quoq; die concluso inter Nos Conradum a Lutzow pro Imperatore Romano & Rege Hispaniarum ex una, & Illustrissimum Legatum Dominum Claudium de Mesmes Comitem d' Avaux pro Christianissimo Rege ex altera parte, unus idemque sit tractatus, nec nisi adimpletis utriusq; conditionibus alteruter pro impleto habeatur.

Quæcunque suprâ de die locisque tractatum dicta sunt, ea a Principalibus utrinq; nostris peculiari Instrumento rata habebuntur,

eaque rati habitio unà cum enumeratis Salvis
Conductibus præstituto tempore ac loco reci-
procè commutabitur.

In quorum omnium fidem, roburq; præ-
sentes, manibus nostris signatas, sigillis quoq;
mutuis firmavimus. Hamburgi die 15. De-
cembri Anno 1641.

L.S.

Conradus a Lutzow

Expro-

EX PROMISSIO

SERENISSIMI REGIS

DANIÆ.

ILLUSTRI ET GENEROSO
DOMINO CLAUDIO DE MESMES COMITI
D'AVAUX COMMENDATORI REGII OR-
DINIS ET CHRISTIANISSIMI REGIS
GALLIARUM LEGATO EX-
TRAORDINARIO.

CHRISTIANUS
 QUARTUS DEI GRATIA
 DANIÆ NORVEGIÆ WANDALORUM
 GOTHORUMQUE REX, DUX SLESUICI
 HOLSATIÆ STORMARIÆ ET DITMARSIÆ,
 COMES IN OLDENBURG ET
 DELMENHORST.

Ingulari favore & gratia nostra præmissis, Illustris ac Generose, sincere nobis Dilecte: Relatum nobis ex quibus causis arbitramini vobis non licere, quoad duo ista postulata in Præliminaribus hætenus tot annos tractatis restantia etiamnum in resolutione Cæsaris acquiescere: spes fuit non parva cum ad manus nostras ea perveniret, nihil vos amplius desideraturos, Quia verò vestris Mandatis strictè inhæretis, & ad finem horum præliminarium non properatis, antequam Salvi

Conductus cum titulo TUTORICIS & REGENTIS pro Serenissima Ducissa Sabaudia traditi fuerint, simulq; adsit a Rege Hispaniarum plenipotencia & ratihabitio eorum quæ circa hæc Pacis Universalis præliminaria Hamburgi cum Legato Cæsareo concludentur.

Cum nos etiam ex literis Imperatoris intellexerimus quam enixè ille cupiat remoto omni obstaculo in causa principali fieri initium, nosque ipsimet consideraverimus quam necessarium universæ Christianitati sit, hoc ut quo citius fiat, vobis expromittimus prædictos Cæsarem Regemq; Hispaniæ his vestris desideratis quantivis etiam momenti, locum daturos, & amore aureæ pacis & dolore tot calamitatum, quibus Imperium Romanum, totaq; Christianitas est implicata, requisitioni nostræ non defuturos. Contendimus itaq; a vobis benevole, velitis ultimam hisce præliminaribus addere manum, & hinc inde traditis salvis Conductibus, qui sunt ad manus, sine ulteriori mora de certo die determinando cum Legato Cæsareo

19.

Cæsareo convenire. Nos vobis gratiam &
benevolentiam iterum pollicemur. Dabantur
in Castris nostris Fulsbuttelix die 25. Novem-
bris Anno 1641.

CHRISTIANUS

Respon

RESPONSUM

LEGATI GALlici

2010-

K

Sere-

REBONSTIA
SERENISSIMO AC POTEN-
TISSIMO PRINCIPI CHRISTIANO QUARTO
DANIE NORVEGIÆ GOTHORUM
VANDALORUMQUE REGI.

492
Sere-

SERENISSIME AC
 POTENTISSIME REX

N verbo vestro laxavi rete.
 Quamvis nec literæ Salvorum,
 Conductuum nec alia adessent,
 quemadmodum oportuit ante-
 quam Conventui de Pace universali dies præ-
 finiretur; tamen in Tractatum non invitus
 consensi quem nunc ad Majestatem Vestram
 belligerantium Principum Legati mittimus.
 Valuit apud me securitas Regiæ Expromissio-
 nis, ut præter ordinem usumque rerum geren-
 darum & præter ipsa mandata eousq; progredi
 auderem, arbitratus contra Jurisperitorum re-
 gulas hac vice inesse cautionis tantum in per-
 sona quantum in re, quod is fidem interposue-

rit suam qui & Rex est, & arbiter publicæ concordiæ, & armatus. Spero equidem fore ut tantam auctoritatem secutis nemo nobis impunè & afflicti Orbis expectationi illuserit: nec dubito quin Reges ac Principes Christiani consideratè religioseq; habituri sint iudicium ejus, qui inter ipsos & ætate est primus & longo regnandi usu coalitam prudentiam vel his maximè difficillimis temporibus exerit. Saltem id certò spondere possum Majestati Vestræ, Christianissimum Regem unà cum belli Sociis ac fœderatis impleturum abundè quicquid suarum esse partium ex præsentis Tractatu intelliget, & gratissimo quoq; animo (non segnius ac cæteri omnes qui communibus miseriis finem impositum verè cupiunt) æstimaturum, labores officia studiumq; incomparabile, quo Majestas Vestra promovere negotium Pacis & Reipublicæ Christianæ pristinam conficere tranquillitatem, consilio præclaro illustrique conatu tot jam annos perseverat. In re tam ardua si nec opera mea inutilis fuit, eamque

Regiæ

Regiæ Majestati Vestræ probare potui, equi-
dem me summam habere votõrum meorum
libens profitebor qui sum jampridem.

SERENISSIMÆ MAJESTATIS VESTRÆ

Humillimus & observantissimus

Servitor

CLAUDIUS DE MESMES.

*Hamburgi prima
Januarij 1642.*

K 3

Illustris.

ILLUSTRISSIMI LEGATI
SUECICI AD AMICUM
EPISTOLA
DE TRACTATIBUS
PACIS.

MAGNIFICE ET NOBILIS-
SIME DOMINE AMICE PLURIMUM
HONORANDE.

Quæris a me nuperis
tuis, quo loco Tractatus Pacis sint?
ut quid sperari metuive debeat,
& tu & amici noscatis. Quæsi-
verunt id tecum jamdudum multi, tam cupidi scire, quid
eos moretur, quam anxie hætenus pacem op-
tarunt. Et quærendi causas habuere. Nam
& Imperator a multis annis nihil magis desi-
derare visus est, & Regna foederata se semper
ad tractandum prompta parataq; fuisse testan-
tur. Mediatores autem tantum operæ studij-
que in re saltem ad congressum promovenda
posuerunt, ut eos jam fere laboris ac sumptu-
um tædere incipiat. Nec tamen adhuc potuit
Tractatus saltem inchoari: alijs omnibus pro-
ut quisq; in hanc illamve partem fuerat pro-
nior,

nior, ita huic illive moram culpamq; imputantibus. Ut igitur desiderio tuo satisfaciam & candidè dicam quod res est, etsi nonnulli antehac fere opinati sint, Regna, pacis odio, moras neçtere; nunc tamen omnibus notum est Austriacos adhuc Paci bellum præferre. Non opus est primos Electoris Saxonix & Sigismundi Marchionis Brandenburgici Tractatus, cum Suecis repetere, nec quibus vicissitudinibus, Franciscus Albertus, Julius Henricus, Franciscus Carolus, Duces Lavenburgici, tum Augustus Brunsvicensis, diu circumducti, tandem præ tædio rem deseruere. Nota jam tibi sunt ista ludibria: Id saltem probè notari convenit, quòd, cum ante paucos annos Comes Curtius vice Cancellarius Imperij magno cum rumore tractandæ pacis Viennâ in Saxoniam submitteretur, is quidem & nobis Regnorum Legatis, & Mediatoris Ministris, absolutam tractandi potestatem ostenderit; at ubi ad rem ventum esset, Tractatu vix tentato, Viennam reversus, ibique amicis (Principibus viris) nimis prope- rum ejus abitum exprobrantibus, ingenuè fas-

sus

sus est, nulla se fuisse instructione munitum. Econtra Successor ejus Lutzovius, mandata quidem mecum solo agendi, principio attulit; sed nullam omnino Plenipotentiam: prout intercepta ejus instructio, quibus artibus requirendæ potestatis defectum excusaret, edocuit. Accepta demum potestate cum utroq; Legato tractandi, prohibitus est cum Gallico, nisi mediante me, congregari; quasi Suecia inter foederatam Galliam & hostem utriusque Cæsarem, potuisset ullo modo agere Mediatricem. Negotio tamen per hos gradus diu protracto, postquam tandem ægre veniam impetrasset cum utroq; conjunctim agendi, voluit inprimis ut sine scriptis cuncta peragerentur: Quod quidem nobis perinde fuisse testamur Legati Regnorum, nisi toties elusi necessarium duxissemus, scripto transigere; ut & Regna obligari velle doceremus, & dubiam alterius partis fidem tandem obligaremus. Itaq; interventu D.ⁿⁱ Langermanni Jurisconsulti, Decani Hamburgensis, Consiliarij Regis Daniæ, ejusq;, tanquam Mediatoris, ad hunc actum cum literis

fiduciæ ad unumquemq; nostrum datis Deputati, postquam ille variis hinc inde difficultatibus componendis diu multumq; operam navasset, conventum est tandem in instrumentum, cujus tenor hîc adjunctus est sub litera A.

Vi hujus transactionis cum jam dies $\frac{15}{27}$. Februarij insinuandis ratihabitionibus & Salvis Conductibus commutandis destinata venisset, nos Legati Regnorum ratihabitiones nostrorum Principium & Salvos Conductus omnes in termino, suetaque summis Imperiis formâ, produximus. Cæsareus autem, cùm speraretur ex sua quoq; parte optatum negotio finem impositurus, hinc revocatur, nulla mentione facta ullius Cæsareæ Ratihabitionis.

Octiduo tamen post dictum terminum Dn. Langermannus ostendit nobis exemplar cujusdam epistolæ (ut videre est sub litera B) ab Imperatore ad Regem Daniæ, per Comitem ab Auersberg Lutzovio substitutum, missæ, requirens, ut etiamsi nolit Imperator dictum Tractatum, prout optandum fuisset, ratum habere, a proposito tamen pio aliisq; mediis

mediis promovendæ Pacis non desisteremus. Nos cernentes nec dictum exemplar vidimatum esse, nec Dn. Langermannum ut ad priores actus consueverat, ullas a suo Rege fiduciæ literas adferre, cogitabamus forte Regem ipsū indignitate rei commotum ea studio præterisse. Re itaque invicem deliberatâ, mirabundi respondimus, hanc epistolam, ut maxime pro autentica haberi posset, esse tamen rem inter alios actam, nec ad nos, nec ad nostros Principales directam. Eam pro ratihabitione Regnis ostentare, insolens plane insperatumq; videri. Quippe quæ non modò externâ omni Ratihabitionis formâ careret, sed & ipsam Tractatus substantiam vel tolleret vel immutaret, potius in omnium, qui hos tractatus promoverant, despectum, quàm pacis testimonium emissa. Imperatorem antehac toties & tam solenniter contestatum esse, se nihil ardentius cupere quàm ut præliminaria quantocius absolverentur. In eum finem Legato suo Lutzovio non limitatam sed plenam liberamque ea concludendi potestatem fecisse prout ejus apographum hîc

juxta testatur. Quin & eundem ex abundantia ab universis Imperij Ordinibus, datis Ratisbonâ literis ad Regna publicâ totius Germaniæ fide adeo fuisse munitum, ut de ejus legitimatione, vel adversæ partis sinceritate seriâ nec vel diffidentissimus ambigere amplius potuerit. Tot Sincerationibus, Plenipotentibus, Legitimationibus & nos & Regem Mediatorem credidisse, cum eo tractasse, ac conclusisse, idque non sub libero sed necessario rato. Et hoc concluso, exteris & Imperij Statibus communicato, universos tam certam Tractatum spem concepisse, ut & singuli fere publica in Ecclesiis vota pro felici eorum successu passim concipi mandarint. Quæ cum ita se habeant, atque Austriaci insuper toti mundo tam operose hactenus persuadere conati sint, per se minime, per Regna verò omnino stetisse, quominus dicti Tractatus antea sint inchoati; nequaquam nos sperare, Imperatorem nunc, revocato priori Legato, suo nomine promissam recusare Ratihibitionem; missoq; novo, novos iterum de Præparatoriis tractatus instituere velle. Multo nos

nos reverentius sentire de candore Cæsareæ estimationis, quàm ut saltem suspicari possimus, Eam, toties publice datam fidem nolle servatam, vel Plenipotentiarium suum & Consiliarium Aulico Imperialem tanto probro oneratum velle ac si vel ignoraverit sui muneris rationes, vel mandatorum fines malitiosè transgressus sit. Tantum abest ut nobis persuadere possimus, Eam Regi Mediatori, tanto Imperij Statui & Vasallo, quasi aliquid contra Imperatoris & Imperij Dignitatem peregerit exprobrare; aut Regnis fœderatis & Orbi Christiano tot irritis tractatibus illudere voluisse; Potestatem & mandata nostra quoad præparatoriam conclusionem dicti Tractatus, tum Regiarum Ratihibitionum superventu expirasse. Ut his annullatis, eoq; quod semel cum uno tantopere Legitimato Cæsareo & Imperiali Legato idq; sub tanti Mediatoris autoritate transactum esset, insuper habito, idem denuo, cum novo ejusdem Ministro, de cujus legitimatione nihil adhuc constaret, retractare inciperemus; id verò & maximopere elusorium, & ab omni prorsus

sus ratione alienissimum esse; postulare itaque ut CæsareoHispanica Ratihabitio absque ulteriori mora tandem edatur: ne res tanta totius Europæ, potissimum vero animam agentis miserimæ Germaniæ, lacrimis tandiu desiderata, detestandis ejusmodi ludibriis amplius extrahatur. Sin minus nos coram Deo & universo Orbe Christiano solenniter protestari, Principalibus nostris ab omni jam suspitione omnino liberatis, moram culpamq; protractæ pacis penes solos residere Austriacos, qui quàm speciosis hæctenus criminationibus eam fœderatis impingere sategerint, tam manifeste jam toti mundo ostendunt, se nihil minus quam pacem, nihil autem magis quam bellum in animo unquam habuisse.

Atq; hæc sunt, quæ de Pace ultro citroq; acta fuere, nec tamen in hunc usque diem ulla ab Imperialibus ratificationis spes facta est. Judicium jam tibi cum amicis integrum relinquo; Deum orans, ut Cæsareæ Majestatis consilium GermanoHispanicum, ad veram tandem minimeque fucatam quietem inclinet.

Dabam

Dabam Hamburgi die $\frac{15}{2}$. Martij (qui unanimi
 aliàs Legatorum Consensu, universalis Pacis
 Tractatui statutus erat) Anno 1642.

Postscriptum.

NE præcedens relatio motu Exercitu-
 um interciperetur, detinui eam pe-
 nes me, ad præsentis Tabellarij secu-
 ritatem. Interim intelligo Regem Daniæ hisce
 diebus per literas a Comite Auersbergio postu-
 lasse, ne gravetur, sibi scripto aperire rationes
 Imperatori obstantes, quominus conclusa præ-
 liminarium ratihabere velit: inprimis verò,
 quid in dictum Tractatum contra Imperatoris
 & Imperij dignitatem putet irrepsisse? copia
 Responsi nondum mihi facta est, audio tamen
 id in sequentibus fere consistere.

Primò quòd prætendat Legatum Gallicum
 Comitem d' Avaux caruisse potestate: cum
 tamen ille non modo Plenipotentiam suam
 ad totum Tractatum etiam principalem, tam
 Comiti

Comiti Curtio quàm Mediatoribus jamdudum ostenderit; sed & insuper ratihabitionem Tractatus præliminaris sub manu & sigillo Regis Christianissimi, hîc ad manus habeat.

Deinde quòd dicat, Imperatorem quidem probare loca principalis Tractatus, Monasterium & Osnabrugam: Et ut præsidia Suecica Osnabrugâ educantur: nolle tamen ut dictæ civitates durantibus colloquiis sacramento utriusq; partis solutæ ad neutralitatem obligentur, vel dato reversali, tractaturis securitatem promittant; sed ut loco horum sufficiant sui Salvi Conductus. Multò autem minùs velle ut uterque Tractatus habeatur pro uno: aut Regna in propriis instrumentis nomina Regum suorû præponant. Esse hæc omnia contra suam & Imperij Dignitatem, consentire quidem, ut Tractatu, re infectâ, soluto, præsidia Suecica vicissim Osnabrugam introducantur, sub hac tamen conditione, ut idem de Monasterio observetur. Verùm Legati Regnorum regerimus: Inprimis iniquum esse, ut cùm Suecia in pacis favorem educto præsidio Osnabrugensi civitatem præ-

præsenti sacramento exsolvat; eadem civitas adversæ parti juramento obstringatur. Sicut enim Imperator nollet suos Legatos præsidii Suecicis committere; ita nec æquum esse, ut Serenissima Regina Sueciæ suos concedat hostilibus. Salvum Conductum Imperatoris antehac non suffecisse, quominus Elector Saxonix Comitem Brandensteinium interceptum, squaloribus crudelissimi carceris ad mortem manciparit. Necessum igitur esse, ut nobis in posterum meliùs prospiciamus; adeoque ut dictæ civitates durante saltem Congressu, & utrinque declarentur neutrales, & utrique parti, per reversale caveant de omnimoda securitate. Quò magis autem Imperator detrectat utrumque Tractatum habere pro uno, eò minùs Regna committendum ducere, ut separentur. Nihil nos detractum cupere dignitati vel Imperatoris vel Imperij, sed nec ut ipse quicquam Regum nostrorum dignitati detrahat pati velle. Non esse rem inter Superiores & Inferiores; sed inter summa utrinque Imperia. Pro-

mittere verò, pace non succedente, introductionem præsidij Suecici Osnabrugam sub conditione, id verò prorsus captiosum est. Cùm enim civitas Monasteriensis nunc propria tantum præsidia habeat, non educenda, sed sub imperio Magistratus urbis durante Tractatu, retinenda: minimè verisimile est, eam, tali casu, præsidia Imperatoris facile admissuram: atque ita, conditione cessante, nec Osnabrugam Suecica recepturam. Et qui præterea plures ejus farinae frivoli prætextus sunt: qualis etiam est quòd Lutzovius oblitus sit Imperatori titulum POTENTISSIMI tribuere; cùm tamen is multò majorem tribuisset, nisi brevitatis instrumenti, breviores quoq; titulos tam ipsi, quàm nobis Regum Legatis, hac vice imperasset. Sed quid mirum, bella tantum animo volventes, ejusmodi passim obices progressui Pacis opponere? Et tamen non pudet eos etiamnum sparsis hinc inde fallacibus literis Regna traducere, quasi ea Tractatus remorentur: cùm tamen uterq; Regum missis Hamburgum Ratihabitionibus,

nibus, & Loca, & Diem, & Salvos Conductus
 omnes singulosq; (his enim tribus Prælimina-
 ria constant) omnimode approbarint: Nosq;
 eorum Legati quotidie parati simus ad singula
 extradendum, iterq; Osnabrugam & Monaste-
 rium maturandum: modò idem quoq; vellent
 Austriaci. Vale. Datum ut in literis $\frac{12}{2}$.
 Aprilis 1642.

Magnificæ Dominationi Vestræ.

Ad officia paratissimus

J. SALVIUS.